

Het examen drama vmbo 2016

In het fragment was het goed te zien: Alice kreeg de deurtjes niet open met als gevolg dat meneer Konijn te vroeg het toneel opkwam. Dat overkwam de actrice die Alice speelt in de voorstelling *Alice in Wonderland*. Een theatermaker zit op een dergelijk foutje misschien niet te wachten, maar voor examenmakers leverde het dit jaar leuke kwesties op. Daardoor kon een vraag over timing worden gesteld, en hoe noem je dat ook alweer als een acteur op het toneel niet meer weet wat hij moet doen? Gelukkig wist een behoorlijk aantal kandidaten hier het juiste antwoord op: black-out.

De resultaten

Dit jaar werden de vaardigheden van 383 eindexamenkandidaten Drama getoetst aan de hand van twee theatervoorstellingen en een televisieserie. Hoewel docenten over het algemeen positief gestemd waren over het examen, overheerste tijdens de landelijke examenbespreking in Utrecht het gevoel dat het examen te lang en te moeilijk was. Dit bleek ook uit de zogenaamde Quicksan-vragen die dit jaar door 26 docenten na afname werden beantwoord: 73% vond het examen te moeilijk, 96% vond het examen te lang. Dit is wellicht een verklaring voor de krappe voldoende waarmee het examen werd gewaardeerd, namelijk een 5,8. De toets- en itemanalyse liet eveneens zien dat de laatste vragen door een substantieel aantal kandidaten werd overgeslagen.

Met dit gegeven werd de N-term daarom opgehoogd naar een 1,0 met een percentage onvoldoendes van 15,1 en een gemiddeld cijfer van 6,5.

Ondanks de lengte en de hoge moeilijkheidsgraad vonden docenten dat het examen voldoende aansloot op het onderwijs. Complimenten waren er voor de heldere instructie van sommige vragen. Zo werd er bij vraag 22 in het blok *Thaibox Verdriet* een voorbeeldantwoord middels een tekstkader in de vraag gegeven. Dit tekstkader correspondeerde met het kader in de uitwerkbijlage. Hierdoor begreep de kandidaat precies hoe hij of zij deze vraag moest beantwoorden, wat ook bleek uit de gescoorde p'-waarde van .78. Uit de toets- en itemanalyse kwam naar voren dat vooral de sterke kandidaat deze vraag goed maakte ten opzichte van de zwakkere kandidaat die hier minder goed op scoorde. Een relatief eenvoudige vraag die dus goed discrimineerde.

Er was één 'extreem gemakkelijke' vraag die door 94% van de kandidaten juist beantwoord werd. Dat was de vraag over de flyer van *Alice in Wonderland*: Waaraan kun je zien dat het thema van de voorstelling 'groter worden' is? Kandidaten begrepen massaal dat ze moesten kijken naar de grote Alice in een relatief kleine omgeving of naar de doos die bijna uit zijn voegen lijkt te barsten. Of dat ze groot is ten opzichte van de kleine muziekinstrumenten. Met deze eerste vraag konden kandidaten op een prettige manier het examen beginnen.

Het examen kende één 'extreem moeilijke' vraag, namelijk de vraag naar de betekenis van dramatische tijd. Ook moest worden aangegeven wat de dramatische tijd in de voorstelling was. Deze vraag leverde een p'-waarde van .16 op. Ondanks dat dit begrip is opgenomen in de syllabus (als 'tijd (dramatische)') was de vraag lastig voor zowel sterke als zwakke kandidaten, zoals ook de toets- en itemanalyse laat zien.

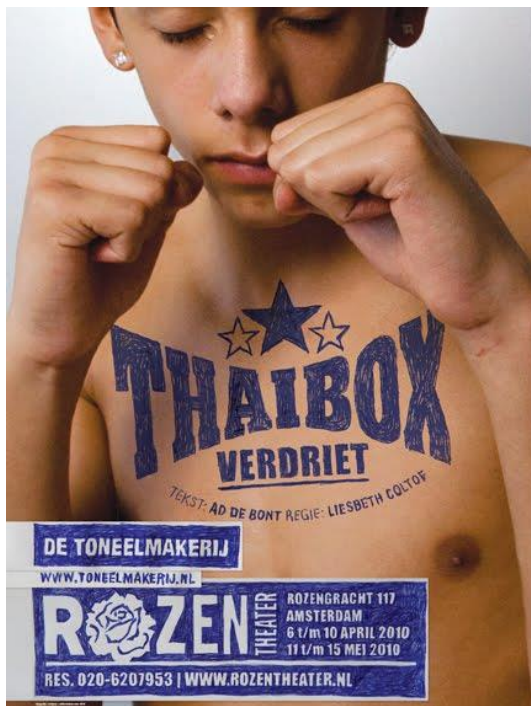
In onderstaande tabel staan de p'-waarden per examenonderdeel. Deze tabel toont aan welke onderdelen de kandidaten lastig vonden, zoals het reproduceren en/of toepassen van begrippen. Ook wordt duidelijk welke vaardigheden kandidaten over het algemeen goed beheersen (en vaak ook leuk vinden), zoals vragen die gaan over 'drama en andere kunsten', en de ontwerp opdrachten.

gemiddelde p'-waarden per examenonderdeel	
begrippen	.41
ontwerpen	.72
beschouwen	.56
drama en maatschappij	.59
drama en andere kunsten	.71

blok 1

In dit blok worden vragen gesteld aan de hand van de voorstelling *Alice in Wonderland* door Orkater en het orkest Holland Symfonia. De zevenjarige Alice maakt wonderlijke avonturen mee tijdens haar reis naar 'het groter worden'. Kandidaten werden meegenomen op deze reis en maakten kennis met verschillende personages, zoals meneer Konijn (Welke karaktereigenschappen heeft hij?), de relaxte rups (Waarom kun je zien dat hij relaxt is?) en de vals zingende Gekke Hoedenmaker (Door welke kunstvorm wordt zijn 'vals zingen' versterkt?).

Hoewel de gemiddelde p'-waarden van de drie blokken dicht bij elkaar liggen, is dit blok met een gemiddelde p'-waarde van .65 het gemakkelijkst gebleken.

blok 2

De voorstelling *Thaibox Verdriet* van De Toneelmakerij vormde het uitgangspunt voor het tweede blok in het examen. Hoofdpersonage Boris heeft twee grote passies: boksen en dichten. Tijdens een bokswedstrijd komt hij oog in oog te staan met zijn broer Tom.

Het examenonderdeel 'drama en andere kunsten' werd onder andere in dit blok verschillende keren getoetst. Kandidaten moesten zich gaan verdiepen in de betekenis die poëzie (literatuur) kan hebben. Hoe komt door middel van tempo en pauze de betekenis van een tekst beter tot haar recht? Een complexe vraag waarbij een lang gedicht nauwkeurig geanalyseerd moest worden. Dat de meeste kandidaten toch met deze vraag uit de voeten konden, blijkt uit de p'-waarde van .61. Tegelijkertijd geeft deze waarde aan dat de vraag niet (te) eenvoudig was.

De toets- en itemanalyse laat zien dat dit een relatief moeilijk blok was voor de kandidaten, met een gemiddelde p'-waarde van .59. De vragen over dramatische tijd zijn hier ongetwijfeld debet aan.

blok 3

In blok drie stonden twee afleveringen van de televisieserie *All Stars* centraal. *All stars* gaat over een groep vrienden die al vanaf hun kindertijd met elkaar voetballen bij voetbalvereniging 'Swiftboys'. Deze zeven vrienden werden meteen in de eerste vraag geïntroduceerd, en ondanks dat docenten vreesden voor verwarring bij de kandidaten – wie is ook alweer wie? – was de p'-waarde van .80 hoog te noemen. De p'-waarde van vraag 35, waar kandidaten specifieke karaktertrekken van drie vrienden moesten omschrijven, was lager, namelijk .45. Hoewel ook bij deze vraag kandidaten de personages goed uit elkaar moesten houden, waren het vooral de sterke leerlingen die de vraag goed beantwoordden. Deze vraag bleek uiteindelijk één van de best discriminerende vragen uit het examen te zijn. Het advies van docenten om in komende examens afbeeldingen van personages op te nemen, is wel genoteerd.

De laatste vragen van het examen vroegen nog veel denkwerk van de kandidaten. De moeilijkheidsgraad was niet zozeer hoog, maar de hoeveelheid toetsonderdelen per vraag wel. Zo moesten kandidaten bij de laatste vraag zelf een maatschappelijk thema bedenken, een hoofdpersoon uitkiezen én uitleggen waarom juist hij geschikt is om het bedachte thema te laten zien. Het streven is om voortaan af te sluiten met een relatief makkelijke vraag (hoewel dat lastig in te schatten is vooraf), zodat leerlingen met een hopelijk goed gevoel de examenzaal kunnen verlaten.

Marieke Kraft

toetsdeskundige kunstvakken, Cito